

Fiskeriet i Fokus

Udviklingsstrategi 2023-2027 for
FLAG Vestjylland

Oktober 2022

FLAG Vestjylland

Finansieret af
Den Europæiske Union

Fiskeriet i Fokus

Udviklingsstrategi FLAG Vestjylland for perioden 2023-2027

Indledning

Lokale ildsjæle besluttede på informationsmøde den 31-05-2022, at man ville søge om tilladelse til oprettelse af FLAG Vestjylland under Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet. Bolig- og Planstyrelsen gav 09-06-2022 tilsagn om, at den nye FLAG kan etableres under iagttagelse af proceduren herfor, og på den stiftende generalforsamling 16-08-2022 blev foreningen FLAG Vestjylland etableret.

På baggrund heraf er udviklingsstrategien udarbejdet, og bestyrelsen for FLAG Vestjylland anmoder herved om godkendelse af strategien.

Strategien er udarbejdet under iagttagelse af skabelonen herfor og med de krævede bilag.

Hvide Sande, 24-10-2022

Bestyrelsen for FLAG Vestjylland

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Generelle oplysninger om FLAG Vestjylland

Navn på aktionsgruppen: FLAG Vestjylland

FLAG Vestjylland er en Fiskeri LAG

Geografisk område: FLAG Vestjylland dækker fire kommuner, Esbjerg, Ringkøbing-Skjern, Lemvig og Struer.

Adresse: c/o VESTviden ApS, Isværket, Havnen 66, 7620 Lemvig

CVR nr.: 43 44 56 69

NemKonto: 7608 0001921520

Telefon: 30 53 83 80

E-mail: vestviden@vestviden.dk

Forperson for bestyrelsen:

Steen Davidsen

Jagtvej 14, Holmsland, 6960 Hvide Sande

Mail: isdavidsen@live.dk

Telefon: 23 67 58 64

Udviklingsstrategien

Afsnit A, Proces for udarbejdelse af strategien

A 1, Involvering af lokalsamfundet

Ved informationsmødet for den nye FLAG 31-05-2022 blev rammerne for strategien drøftet. De fremmødte var enige om, at strategien skulle baseres på erfaringerne fra de to tidligere programperioder og videreføre intentionerne med disse. Endvidere blev det på mødet tilkendegivet, at man ønskede, at den kommende bestyrelse skulle udarbejde udviklingsstrategien i denne ramme.

Strategien baserer sig således på både de input, som fremkom på informationsmødet, de input, der er kommet undervejs i årene, hvor FLAG Vestjylland har eksisteret – og på de konkrete erfaringer, som er høstet i forbindelse med projekterne, som har været i FLAG regi.

A 2, Procedure, høringer og varslinger

På informationsmødet 31-05-2022 blev bestyrelsen bemyndiget til at færdiggøre udviklingsstrategien på baggrund af drøftelserne af indsatsområder. Det blev endvidere prioriteret, at FLAG Vestjylland for programperioden 2023-2027 skal forsøges etableres i forbindelse med den første ansøgningsfrist under tidsplanen for godkendelse. Dels af hensyn til kontinuiteten i arbejdet, dels fordi en ny FLAG med en ny geografi skal være klar til at håndtere ansøgninger under NFLAG ordningen omkring årsskiftet 2022-2023.

Tidsplan:

- 04-10-2022 Bestyrelsen behandler administrativt oplæg.
- 24-10-2022, Forslag færdiggøres, forslaget sendes i høring hos medlemmer, fire kommuner og to regioner.
- 08-11-2022, Høringssvar gennemgås, og eventuelle ændringsforslag indarbejdes.
- 11-11-2022, Bestyrelsen godkender den færdige strategi – evt. via Teams møde. Strategien fremsendes til godkendelse hos Bolig- og Planstyrelsen.

Afsnit B, Beskrivelse af den lokale aktionsgruppe

B 1, Formålet med FLAG Vestjyllands virke

FLAG Vestjylland er en lokal aktionsgruppe, oprettet under Hav-, Fiskeri, og Akvakulturprogrammet. FLAG Vestjylland ønsker i programperioden 2023-2027 at fortsætte indsatsen for at styrke fiskeriet og følgeerhvervene til fiskeriet. Formålet med indsatsen i den kommende periode bliver derfor at fortsætte med at støtte og understøtte initiativer, som fremmer fiskeriet i aktionsgruppens geografiske område.

FLAG Vestjylland har traditionelt et stærkt netværk, hvilket bl.a. kommer til udtryk i, at bestyrelsen er bredt sammensat og repræsenterer bredt.

B 2, FLAG Vestjyllands netværk og samarbejdskapacitet

FLAG Vestjylland samler de udpegede FLAG kommuner i Vestjylland, og har gjort dette i nu tre programperioder. Samarbejdet vidner om det netværk og det samarbejde, som er omkring FLAG Vestjylland. Samarbejdet har fungeret loyalt og ligeværdigt med fokus på udvikling af gode projekter i erkendelse af, at de enkelte kommuner – til trods for mange ligheder – også rummer forskelligheder. Der er i FLAG Vestjylland gennem de seneste perioder opbygget stærke netværk og gode samarbejdsrelationer.

Bestyrelsens medlemmer og medlemmerne af foreningen sikrer traditionelt bred repræsentation fordelt på geografi (vedtægtssikret), brancher mm., herunder fornødent kendskab til områdets havne og fiskeri, og den ”blå økonomi” i særdeleshed.

Gennem den seneste del af den nu afsluttede programperiode har netværksaktiviteter og anden udadrettet aktivitet for FLAG Vestjylland lidt under begrænsningerne under Covid19, hvilket igen har haft betydning for netværk og samarbejder, hvilket har gjort, at FLAG Vestjylland i forbindelse med strategiarbejdet har udarbejdet en plan for genopretning og styrkelse af FLAG Vestjyllands netværk¹ og samarbejder. Planen aktiveres umiddelbart efter opstart 2023.

B 3, FLAG Vestjyllands ressourcer og kompetencer

Sammensætningen af FLAG Vestjyllands bestyrelse repræsenterer bredt og har samlet set de nødvendige kompetencer for at kunne gennemføre udviklingsstrategien. Dels er bestyrelsen bredt sammensat, så den dækker det geografiske område, dertil kommer, at der i bestyrelsen findes kompetencer i forhold til de enkelte elementer i strategien, herunder i forhold til det bæredygtige element, som er et gennemgående punkt i strategien.

I bestyrelsen er der dels medlemmer, som har været med i tidligere programperioder, og dels nye bestyrelsesmedlemmer, hvilket sikrer, at der både er kontinuitet i arbejdet og samtidig ny inspiration. Samlet set er der i bestyrelsen mange kompetencer og god erfaring fra drift af såvel privat som offentlig virksomhed, og det forventes ikke at være nødvendigt at trække på ekstern ekspertise i forbindelse med realisering af strategien, men bestyrelsen vil naturligvis være åben for at indhente hjælp udefra i enkeltsager, såfremt dette skulle blive nødvendigt. Der er et godt netværk til FLAG, som vil kunne mobiliseres i tilfælde af, at der dukker uforudsete problemstillinger op.

¹ FLAG Vestjylland 2023-2027, netværk og samarbejde er vedlagt som bilag til udviklingsstrategien.

Vurderingen er således, at FLAG Vestjylland kan leve op til de krav, som er i forhold til forvaltning, overvågning og evaluering af såvel udviklingsstrategien som driften af foreningen.

Gennemførelse af de enkelte punkter i strategien:

- Bestyrelsesmøder. Der forventes gennemført fire bestyrelsesmøder om året i FLAG Vestjylland. Møderne afholdes på skift i de forskellige områder – ofte i forbindelse med besøg af et af projekterne, som FLAG har været involveret i. Bestyrelsen har vedtaget, at der ikke skal udfærdiges forretningsorden, men at møderne afvikles efter reglerne i vedtægterne og efter almindelig mødepraksis.
Formand og koordinator udsender dagsorden senest en uge før mødet. Koordinator udfærdiger referat fra mødet. Referat udsendes umiddelbart efter mødet, og bestyrelsen melder tilbage, hvis der umiddelbart er bemærkninger til referatet. Referatet godkendes endeligt på det næste møde.
- Koordinator. FLAG Vestjyllands volumen med fire deltagende kommuner er med til at sikre, at man vil have tilstrækkelige driftsmidler til den nødvendige koordinatorbistand og evt. tilkøb af anden bistand.
Bestyrelsen har besluttet, at der ansættes en koordinator på konsulentkontrakt for 2023. Begrundelsen for dette er blandt andet usikkerheden om organisering af FLAG efter 2023. Koordinator 2023 skal endvidere sikre hurtig igangsætning af den nye strategi, og medvirke ved ansættelse af permanent koordinator fra 2024.
- Procedure for administration af driftsmidler. Koordinator sikrer, at der hjemtages driftsmidler efter reglerne, og at afrapporteringen i øvrigt sker i overensstemmelse med de fastsatte retningslinjer. Koordinator bogfører regnskabet og afstemmer bankkonti, ligesom koordinator sikrer der praktiske samarbejde med revisionen.
Formanden godkender og attesterer alle bilag.
I forbindelse med håndtering af betalinger er aftalt følgende tredeling: 1) koordinator kvalitetssikrer bilag og indstiller til betaling 2) formand godkender bilag til betaling 3) kasserer, som er valgt på generalforsamling, betaler via netbank.
- Procedure for administration af projektmidler. Koordinator er ansvarlig for, at bestyrelsens beslutning om støtte bliver effektueret. Koordinator er ansvarlig for at føre regnskab med anvendelsen af projektmidlerne, herunder opgørelse over forbrugte og tilbageværende projektmidler.
Selve projektøkonomien varetages af Bolig- og Planstyrelsen. Koordinator sikrer et godt samarbejde mellem Styrelsen og FLAG vedr. afvikling af projekter.
- Procedure for sikring af habilitet. Bestyrelsens medlemmer vurderer allerede ved modtagelse af dagsorden, om der kan være mulighed for inhabilitet.
Formanden spørger ved starten af alle møder i forbindelse med godkendelse af dagsorden, om der er medlemmer, som er inhabile.

Bestyrelsen afgør inden den egentlige start på mødet, hvorvidt der er tale om inhabilitet. Ved inhabilitet forlader det inhabile bestyrelsesmedlem mødet under behandling af det konkrete punkt. I tilfælde af inhabilitet i alle sager forlader det inhabile bestyrelsesmedlem mødet under behandling af samtlige sager.

I tilfælde af, at koordinator er inhabil, varetages forberedelse af sagen til dagsordenen af formanden. Koordinator forlader mødet under behandling af sagen.

- Gennemsigtighed ved prioritering af projekter. Bestyrelsen vurderer alle projekter i forhold til udviklingsstrategien og de overordnede fastsatte ni prioriteringskriterier.

Strategi og kriterier vil være tilgængelige på FLAG Vestjyllands hjemmeside.

Alle ansøgere vil i forbindelse med tilsagn/afslag få begrundelse for afgørelsen i forhold til strategi og kriterier, ligesom det altid vil være muligt for ansøgere at få en uddybende forklaring i forhold til afgørelsen.

Alle støttede projekter vil kunne ses på hjemmesiden, således at det vil være muligt for alle at se, hvilke projekter der opnår støtte.

- Overvågning og evaluering af udviklingsstrategien. Mindst én gang om året (typisk på årets sidste bestyrelsesmøde) vil strategien blive evalueret på baggrund af de projekter, som FLAG har været i kontakt med i løbet af året. Ved samme lejlighed vil det blive vurderet, om strategien skal revurderes.

Bestyrelsen er specielt opmærksom på, at fiskeriet i disse år befinder sig i brydningstider, og at det vil kunne nødvendiggøre en revision af strategien. I givet fald vil dette ske, når bestyrelsen finder det nødvendigt.

- Vedligeholdelse af viden og kompetencer. Der afsættes midler i driftsbudgettet, som kan tilgodeses, at der kan opstå behov for tilegnelse af viden og kompetencer.

Grundlæggende vurderes det, at bestyrelsesmedlemmerne gennem deres daglige virke uden for FLAG tilegner sig den relevante opdatering af viden og kompetencer.

Såfremt der måtte opstå behov for eksakt specialviden, vil bestyrelsen rekvirere dette. Dette vil typisk kunne ske via netværket.

Endvidere deltager bestyrelse og koordinator i de erfaringsudvekslinger og opkvalificeringer, som arrangeres af Netværkscentret, Bolig- og Planstyrelsen og andre relevante centrale aktører.

C, Beskrivelse og analyse af det geografiske område for FLAG Vestjylland

FLAG Vestjyllands geografiske område dækker fire kommuner: Esbjerg, Ringkøbing-Skjern, Lemvig og Struer. I beslutningen om FLAG samarbejdet videreføres traditionen for, at de vestjyske FLAG kommuner indgår i et samarbejde om en fælles FLAG, idet det vurderes, at kommunerne i forhold til den maritime sektor – til trods for forskelligheder – i vid udstrækning har de samme udfordringer, og at samarbejdet giver gode muligheder for erfaringsudveksling og samarbejde om udvikling.

Den socioøkonomiske og geografiske situation:

1) Infrastruktur.

- Trafikforhold.

I forbindelse med strategien for FLAG er hovedfokus på havnene. Det vurderes, at havnene i FLAG Vestjyllands geografiske område er meget velfungerende, og havnene vil i en vis udstrækning være der, hvor FLAG strategien skal realiseres.

Havnene er forskellige, og foruden fiskeriet findes der i havnene aktiviteter i forhold til offshore og vedvarende energi, og der etableres i havnene bl.a. serviceforanstaltninger rettet mod vindmølleindustrien.

Dertil kommer, at der i havnene foregår initiativer, som indebærer mere bæredygtige aktiviteter. Både fordi havnevirksomhederne er innovative, men også fordi der i forhold til forbrug af ressourcer – herunder energi og brændstof – skal tænkes bæredygtigt og omkostning bevidst.

Endelig skal nævnes, at havnene i stigende grad bliver attraktive for turismen, og at maritim turisme i stigende grad bliver et forretningspotentiale for virksomheder på havnene.

Der opleves et godt samarbejde mellem virksomhederne på havnene, hvor der ofte tænkes i innovative og utraditionelle samarbejder – f.eks. hvordan turismevirksomheder kan være med til at formidle kendskab til havnevirksomheder og måske af den vej være med til at skaffe ny arbejdskraft og i den sidste ende nye borgere.

Havnene – og de mange forskellige virksomheder på havnene – bliver centrale i realisering af FLAG Vestjyllands udviklingsstrategi for den kommende programperiode.

Med hensyn til trafikforhold i øvrigt er FLAG Vestjyllands geografi præget af, at den kollektive trafik i området er mest hyppig i de større byer, og at en stor del af transport af gods og varer ligesom personbefordringen foregår via vejnettet.

- Uddannelse.

Jf. oversigt fra Danmarks Statistik er der i områderne uden for de større byer en overvægt at personer, som har en erhvervsuddannelse.

Den tendens gør sig også gældende i FLAG Vestjyllands område, hvor andelen af de 25-69 årige i 2019, som havde en erhvervsuddannelse som højst gennemførte uddannelse, var mellem 40 og 45 % for de tre nordligste kommuner, og lidt lavere for Esbjerg.

Der findes i FLAG Vestjyllands område kun et begrænset antal højere uddannelser, hvilket til en vis grad påvirker både befolkningssammensætningen og demografien, idet mange unge tager til de større uddannelsesbyer for at uddanne sig, og en del af disse bosætter sig senere uden for FLAG Vestjyllands område. Kommuner og andre gør indsats for at få unge til at vende tilbage til området efter endt uddannelse, men denne indsats får ikke den fulde effekt, idet der er mange parametre, som påvirker bosætningen.

Der er tradition for, at mange unge i FLAG området gennemfører en ungdomsuddannelse.

I FLAG området findes i øvrigt gode muligheder for at få uddannelse inden for de maritime områder, og det vil være et vigtigt element i realiseringen af strategien for den kommende programperiode at fastholde og gerne udvide de maritime uddannelsesmuligheder i området.

- Sundhedsforhold.

Indsats for sundhed vil ikke være et kerneområde i FLAG strategien. Dog vil det være muligt at støtte op omkring tiltag inden for arbejdsmiljø.

Der har ikke været specielt fokus på sundhed i strategiarbejdet. Tendensen i de statistikker, som er indhentet i forbindelse med strategien tyder på, at sundhedstilstanden i området svarer nogenlunde til landsgennemsnittet, hvilket også svarer til tidligere observationer.

- Energiforsyning.

FLAG Vestjylland er et område, hvor der produceres en del energi – bl.a. grøn energi fra vindmøller mm. Energiforsyningen til områderne er i stigende grad baseret på kollektive løsninger, men der findes især i de tyndt befolkede områder en del individuelle former for opvarmning.

Energiforsyningen er ikke et prioriteret område i FLAG strategien, men den har stor betydning også for virksomheder inden for den maritime sektor. Specielt den seneste udvikling især på baggrund af følgerne af Ukraine krigen gør, at udviklingen følges tæt – herunder også brændstofpriserne, som p.t. er en stor udfordring for fiskeriet.

2) Natur. Udnyttelse og benyttelse.

Samlet set er det geografiske område for FLAG Vestjylland rig på natur og naturoplevelser. Området har kyst mod såvel Vesterhavet som Limfjorden, ligesom der er søer og fjorde med mindre havne. Dertil kommer skovarealer, hedearealer og alle varianter af grønne områder inde i landet, og et rigt dyreliv.

Naturen er et vigtigt aktiv i såvel bosætningsmæssig sammenhæng som i forhold til at kunne trække gæster til området, og der findes også rigtig mange aktiviteter, som er etableret i naturen, og tilbud som benytter naturen.

Der er i vid udstrækning tale om, at tilbuddene, som findes, udnytter og benytter naturen på en nænsom måde og på naturens præmisser. Begrebet tivolisering findes kun i begrænset omfang og der bliver i det store hele taget hensyn til at bevare naturen, som den er.

Gennem de seneste år har der været stort fokus på at markedsføre området via vestkysten, og der er opstået mange tilbud til turister ved vandet og på vandet.

I denne udviklingsstrategi er primært fokus på at støtte op om turistaktiviteter, som kan henregnes under den maritime turisme, og primært turismeaktiviteter som direkte eller indirekte tilgodeser det overordnede formål i strategien: fokus på fiskeriet.

3) Miljø- og klimamæssige forhold.

I lyset af klimaændringer findes der i geografien for FLAG Vestjylland udfordringer i den kommende årrække – naturligvis især for områderne, som ligger direkte ud til kysterne.

Ligeledes findes i området en del af generationsforureningerne, som vil kræve handling inden for en kort årrække.

De overordnede tiltag inden for såvel miljø som klima ligger udenfor FLAGs indsats, og der er derfor i strategien ikke et specielt fokus herpå, men bestyrelsen er dog opmærksom på, at der hos områdets innovative virksomheder vil kunne opstå projekter, som kan bruges i miljø- eller klimaindsatsen, og at der vil kunne blive et kommercielt potentiale for havnevirksomheder i den sammenhæng.

4) Erhvervsstruktur.

Kendetegnende for området er, at der findes få store virksomheder, og mange små og mellemstore virksomheder og mange mikrovirksomheder.

Langt de fleste virksomheder er veldrevne og dygtige til det, de laver. Innovation og omstillingsparathed er helt i top, og mange af virksomhederne har aktiviteter uden for FLAG Vestjyllands område.

Arbejdskraften er kompetent og kendt for at være loyal og stabil. De seneste år har der – bl.a. i sammenhæng med den demografiske udvikling – været mangel på arbejdskraft inden for visse brancher, bl.a. faglærte.

Inden for fiskeriet og i følgeindustrierne opleves også mangel på arbejdskraft, og visse steder er der ikke muligheder for at foretage generationsskifter på grund af mangel på tilgang af yngre kræfter.

Iflg. tal fra Danmarks Statistik er der sket et fald i antallet af arbejdssteder over perioden i de tre kommuner i FLAG Vestjyllands område – Esbjerg er den eneste kommune, som har fremgang

Kommune	Antal arbejdssteder 2010	Antal arbejdssteder 2020
Esbjerg	5.541	5.681
Ringkøbing-Skjern	3.755	3.423
Lemvig	1.416	1.276
Struer	1.198	1.084

Kilde: Danmarks Statistik, arbejdssteder og job, erhverv total

Antallet af beskæftigede har udviklet sig således over de seneste år:

Kommune	Antal beskæftigede 2017	Antal beskæftigede 2020
Esbjerg	56.008	56.499
Ringkøbing-Skjern	28.730	28.634
Lemvig	9.897	9.709
Struer	9.787	9.734

Kilde: Danmarks Statistik, befolkningen efter socioøkonomisk status.

Tendensen for udviklingen i antallet af beskæftigede antyder således også en stigende tendens i Esbjerg området, medens antallet falder i de øvrige kommuner.

Ser man på tallene for fiskerierhvervet, som er mest relevant for denne strategi viser tal fra Danmarks Statistik et fald i antallet af fiskefartøjer over den seneste programperiode, samlet set for de to regioner, som FLAG Vestjylland har geografi i:

Region	Antal fiskefartøjer 2016	Antal fiskefartøjer 2021
Syddanmark	355	331
Midtjylland	608	526

Også tallene for landede fisk – såvel i mængder som i værdi – viser faldende tendens over den seneste programperiode, ligesom antallet af beskæftigede i fiskeindustrien har pil nedad.

I forhold til erhvervslivet i FLAG Vestjylland er der således mange grunde til at være optimistisk, men der er også mange grunde til at se med alvor på den erhvervsmæssige situation – ikke mindst inden for den ”blå økonomi”. Og det er i den sammenhæng værd at bemærke, at de meget alvorlige aktuelle problemer på baggrund af følgerne af Covid19 og Brexit samt konsekvensen af krig i Ukraine ikke er slået igennem i statistikkerne endnu, men hvor de aktuelle problemer med bl.a. manglende fangstmuligheder, høje materiale priser og høje priser på energi og brændstof i høj grad belaster.

5) Befolkning.

Befolkningstæthed:

Kommune	Areal, km ² *)	Antal beboere **)	Befolkningstæthed
Esbjerg	795,40	115.477	145,18
Ringkøbing-Skjern	1.473,50	56.176	38,12
Lemvig	509,70	19.506	38,27
Struer	246,20	20.817	84,55

Kilde:

*) 2022, Danmarks Statistik, Statistikbanken

**) 2022k2, Danmarks Statistik, Statistikbanken

Befolkningstætheden er beregnet som: antal beboere/areal

Som det fremgår er befolkningstætheden lavere i Ringkøbing-Skjern og Lemvig kommuner, som er traditionelle landkommuner, og helt naturligt er tætheden højest i Esbjerg, hvor Esbjerg by er den største by i FLAG Vestjyllands område.

Esbjerg Kommune har gennem den seneste programperiode haft nogenlunde stabilt befolkningstal, medens de øvrige kommuner har oplevet tilbagegang i befolkningstallet.

Ser man på aldersfordelingen i kommunerne er gennemsnitsalderen generelt stigende i de fire kommuner, mest markant i Lemvig og mindst i Esbjerg.

Men samlet set svarer den demografiske udvikling for området til de tendenser, som kendes fra mange udkantsområder:

- 4) Befolkningstallet falder.
- 5) Befolkningens gennemsnitsalder stiger.

Som nævnt er udviklingen mindst markant i Esbjerg.

Effekten af udviklingen er ligeledes den kendte: området er udfordret på såvel befolkningstallet som på befolkningens aldersmæssige sammensætning, og det har negativ betydning for arbejdsstyrken.

6) Kulturelle forhold – stedbundne ressourcer.

Området er kendetegnet ved en stærk selvstændighed med stærke traditioner for innovation og iværksætterier. Virksomhedskulturen er præget af, at virksomheder og medarbejdere er på et højt fagligt niveau, og at den nødvendige udvikling og tilpasning til nye vilkår foregår hurtigt. Fiskeriet og fælgeerhvervene har således formået at håndtere den store udvikling, som er sket over den senest årrække, på overbevisende måde.

Desuden er der i området mange frivillige foreninger og samarbejde på tværs af sektorer. Den sociale kapital og lysten til at gøre noget for det samfund, man lever i, kendetegner i vid udstrækning befolkningen i FLAG Vestjyllands område.

Den maritime kulturarv er med til at fastholde bevidstheden om, at løbende omstilling og tilpasning de aktuelle forhold hele tiden er nødvendig. Dertil kommer, at den maritime kulturarv også kan være med til at styrke sammenholdet og skabe fundament for oplevelser.

7) Bæredygtig udvikling og grøn omstilling, herunder vedvarende energi.

I FLAG Vestjylland ser vi os selv som foregangsområde i forhold til bæredygtighed og grøn omstilling. Det er derfor også naturligt, at emnet er gennemgående tema i målsætningen for den nye FLAG. Ekspertisen og initiativerne i FLAG Vestjyllands område er ikke kun med til at gavne miljø og ressourceforbrug i området. Via de mange innovative tiltag rummes også et væsentligt kommercielt potentiale.

I området findes væsentlig ekspertise og – ikke mindst – virksomheder og andre, som allerede er i gang med bæredygtighed og grøn omstilling. Blandt andet kan nævnes (ikke udtømmende liste):

- Lang erfaring med etablering, produktion og servicering af vindmøller, til lands og til vands.
- Allerede etablerede ”power to x” projekter.
- Arbejde med at gøre havne energineutrale.
- Virksomhed, som nedbryder og genanvender fiskenet.
- Indsamling og genanvendelse af affald fra strandene.
- Høstning af tang med henblik på anvendelse til mere CO2 venligt dyrefoder.

Flere af områdets havne spiller en central rolle i indsats i forbindelse med bæredygtighed, grøn omstilling og vedvarende energi, og emnerne er derfor meget relevante i forhold til udviklingsstrategien for den kommende programperiode.

Afsnit D, Aktionsgruppens vurdering af de vigtigste lokale udfordringer og potentialer baseret på den udarbejdede SWOT-analyse

D 1, SWOT-analyse

STYRKER:

Velfungerende havne	De seneste år har havnene i FLAG Vestjyllands geografiske område gennemgået en god udvikling og kan også i den kommende periode danne rammen om realisering af udviklingsstrategien. Gennem den seneste programperiode er det blevet tydeligt, at ”smarte havnemiljøer” er opstået. Havnemiljøer, hvor aktører – bl.a. virksomheder, borgere, attraktioner, myndigheder – arbejder mod og samarbejder om samme mål.
Velfungerende virksomheder	Området rummer mange virksomheder, som har vist, at de har evnen til at tilpasse sig nye situationer, nye muligheder, ny efterspørgsel osv. Der er i virksomhederne, som relaterer sig til fiskeriet, stor tradition for innovation og udvikling af nye produkter.
Stærke samarbejdsrelationer	Der er i området tradition for at udvikle sig i fællesskab og udnytte forskellige kompetencer. I en tid hvor arbejdskraft og andre ressourcer er knappe er dette en stor styrke.
Gode bosætningsmuligheder	Området byder på god natur, boliger til overkommelige priser. Dertil kommer en lav ledighed og deraf gode jobmuligheder.

SVAGHEDER:

Befolkningens sammensætning	En del af FLAG Vestjyllands område er ramt af typiske udkantsproblematikker, bl.a. fraflytning af personer i arbejdsstyrken, hvilket gør, at den gennemsnitlige alder på befolkningen stiger. Dette kan bl.a. få betydning i forhold til at kunne rekruttere arbejdskraft.
Image problemer	Retorikken i forhold til fiskeriet er i visse sammenhænge negativ. Dette påvirker erhvervet negativt på flere måder.
Behov for generationsskifter	Nogle steder er der behov for yngre kræfter. Fiskeriet er ikke nødvendigvis først valg, når unge vælger erhverv, og det kan give en aldersmæssig fordeling, som ikke nødvendigvis er hensigtsmæssig.

MULIGHEDER:

Udvikling af nye produkter	<p>F.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potentialer i forhold til fiskeriet, herunder opdyrkning af nicheprodukter. Området er godt forankret i de tidligere hovederhverv, landbrug og fiskeri, og kan nyde godt af dette fremadrettet. • Følgeindustrien til fiskeriet har tradition for at se nye forretningsområder, bl.a. kan tænkes nye muligheder inden for grøn omstilling og bæredygtighed. • Muligheder for at udvikle turisme i relation til fiskeriet og havnebyerne.
Vedligeholdelse og forbedring af maritime kompetencer	<p>Fokus på udvikling af uddannelse og vedligeholdelse af kompetencer, således at arbejdsstyrken inden for den maritime sektor fastholder det høje niveau, som kendes i dag.</p> <p>Fokus på at gøre fiskeriet og det maritime område attraktivt og være med til at fastholde en relevant arbejdsstyrke.</p>
Gode forudsætninger i forhold til bæredygtighed og grøn omstilling	Området er generelt langt fremme i forhold til initiativer i forhold til bæredygtighed – såvel generelt som i forhold til fiskeriet. Der er flere initiativer i gang, som kan bygges videre på.
Muligheder i forhold til akvakultur	Der er i området potentiale i forhold til videreudvikling af akvakulturprodukter.
Netværksdannelser	Nye muligheder for samarbejde og at udvide eksisterende samarbejder på tværs af forretningsområder – f.eks. uddannelser/foreninger/erhverv.
Maritim turisme	Det maritime område og – ikke mindst – den maritime kulturarv giver gode muligheder i kystområderne. Specielt der, hvor turismen er med til at understøtte den erhvervsmæssige udvikling i almindelighed – dette opleves heldigvis ofte i FLAG Vestjyllands område.

TRUSLER:

Kvoter og reguleringer af fiskeriet	Hvis fangstmulighederne reduceres kan det få konsekvenser for såvel fiskerne som for følgeerhvervene og havnene.
Brændstofpriser	Forhøjede brændstofpriser og følger af uroligheder i verden kan gøre fiskeriet urentabelt.
Klimaændringer	På længere sigt kan ændringer i klima ændre såvel mulighederne for at drive erhverv som for havnebyerne.
Mangel på arbejdskraft i de maritime erhverv	Problemerne med rekruttering til fiskeriet og følgeerhvervene kan blive en trussel og gøre det vanskeligt at drive nogle fartøjer og nogle virksomheder inden for kort tid.

D 2, Udfordringer og udviklingsbehov

Aktuelt er der udfordringer for det geografiske område generelt og for fiskeriet i almindelighed.

Mange af de aktuelle udfordringer er fælles i forhold til ikke maritime erhverv, og en del knytter sig til FLAG Vestjyllands fokusområde: fiskeriet og de maritime erhverv i de fire kommuner, FLAG Vestjylland dækker.

Således spiller de globale konflikter og klimasituationen naturligvis også ind, når udviklingsstrategien skal fastlægges.

Dertil kommer en række problemstillinger, som mere konkret relaterer sig til fiskeriet og de maritime erhverv, og som der i arbejdet med denne strategi er særligt fokus på:

- Fangstmuligheder. Betydningen af Brexit og andre reduktion i mængden af fisk vil nødvendiggøre en tilpasning af fiskeriet, herunder evt. fokus på nye fangster, udvikling af produkter og udvikling af ressourceudnyttelse.
- Offshore aktiviteter. Offshore aktiviteter ændrer havnenes aktiviteter og etablering af mange vindmøller til havs påvirker fiskeriet og kræver omstilling.
- Image. Det er vigtigt at have fokus på positiv formidling af fiskerierhvervet, såvel i forhold til at kunne rekruttere arbejdskraft som i forhold til at afsætte produkter.
- Turisme. Turisme og oplevelser fylder stadig mere i den maritime sektor. Det gælder om at finde den rette balance, således at de egentlige erhverv kan udøves samtidig med, at der også er plads til gæster.
- Udvikling af nye produkter og nye metoder. Fiskeriet og følgeerhvervene er kendetegnede ved stor omstillingsparathed og tradition for innovation og udvikling af nye produkter. Det er vigtigt at styrke dette i den kommende programperiode.

Baseret på den afsluttede programperiode vurderes det, at emner som udnyttelse af tang, fokus på bæredygtigt fiskeri – og bæredygtige aktiviteter i almindelighed – vil ligge i arbejdet med at realisere udviklingsstrategiens ideer.

I arbejdet med udviklingsstrategien er en vigtig observation, at for hver udfordring, som findes, er der næsten altid også mindst et potentiale. FLAG Vestjylland går ind i den kommende programperiode i en forvisning om, at virksomheder og andre, som er involveret i det maritime område, traditionelt finder løsninger og potentialer, når der dukker udfordringer op. FLAG strategien skal være med til at understøtte initiativer, som finder nye løsninger, nye produkter, nye nicher og nye samarbejder, som kan sikre, at fiskeriet og de maritime erhverv i FLAG Vestjyllands område også drives på tidssvarende og rentabelt niveau, når programperioden slutter.

I FLAG Vestjylland er vi helt opmærksomme på analysen, som er udarbejdet med henblik på det kommende Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogram 2024-2027, og emnerne i analysen er i vid udstrækning også gældende for FLAG Vestjyllands område. Når det endelige program foreligger og FLAGs rolle heri kendes, vil det blive vurderet, om nærværende strategi skal justeres.

Afsnit E, Vision for udviklingsstrategien

E 1, Vision for FLAG Vestjyllands virke i programperioden 2023-2027

Overskriften for udviklingsstrategien er Fiskeriet i Fokus.

Det er vigtigt for FLAG Vestjylland, at projektmidler og anden indsats i realisering af strategien sker med fokus på fiskeriet og følgeerhvervene.

Visionen for udviklingsstrategien kan derfor kort formuleres således:

Fiskeriet og følgeerhvervene i FLAG Vestjyllands geografiske området skal ved afslutningen af programperioden fortsat være tidssvarende og rentable, og den fremtrædende position som fiskeri og følgeerhverv har ved programperiodens start, skal være bevaret, når perioden slutter.

Afsnit F, Udviklingsstrategiens indsatsområder og mål

F 1, Indsatsområder

Via arbejdet med udviklingsstrategien er det besluttet, at indsatsen i den kommende programperiode skal rummes inden for fem indsatsområder:

- Relevante projekter inden for fiskeriet
- Relevante projekter inden for følgeindustrien til fiskeriet
- Relevante akvakultur projekter
- Samarbejds-, informations- og udviklingsprojekter, som er relevante for fiskeriet og havnene
- Projekter med relation til oplevelser og turisme **indenfor fiskeriet og det maritime område**

Det har været drøftet, hvorvidt punkterne skulle opstilles i prioriteret rækkefølge, men det er besluttet, at emnerne skal være sidestillede.

Det er desuden besluttet, at der i alle punkterne skal være to gennemgående kriterier, som skal prioriteres i forhold til hvert af de fem emner:

- Fokus på bæredygtige projekter
- Fokus på projekter, som giver fiskeriet et positivt image, bl.a. med henblik på bedre muligheder for rekruttering

Punkterne er med vilje formuleret bredt, sådan at projekter ikke på forhånd udelukkes. Dette af hensyn til at kunne rumme uforudsete nye initiativer og at kunne rumme den idérigdom, der hersker inden for de maritime erhverv.

At relevans indgår i formuleringen afspejler en erkendelse af, at FLAG Vestjylland ikke råder over store ressourcer, og at det derfor er vigtigt at koncentrere indsats og projektstøtte der, hvor FLAG indsatsen batter og giver mening.

I de foregående to programperioder har FLAG Vestjyllands bestyrelse – i respekt for Leader princippet – lagt stor vægt på, at støttede projekter skulle komme via projektholderes og ansøgere initiativ. I en erkendelse af, at dette princip kan give vanskeligheder i forhold til opfyldelse af strategien, vil bestyrelsen for FLAG Vestjylland i den kommende programperiode være mere aktiv i forhold til at opøge og inspirere projekter. Der vil dog fortsat primært være fokus på projekter, som opstår via initiativer fra ansøgere.

F 2, Mål for indsatsen

I forbindelse med indsatspunkterne opstilles følgende mål for programperioden 2023-2027:

- Værdien af fangster fra fiskeriet i FLAG Vestjyllands geografiske område skal mindst være på samme niveau ved programperiodens slutning som ved periodens start.
- Beskæftigelsen inden for de maritime erhverv i FLAG Vestjyllands geografiske område skal mindst være på samme niveau ved programperiodens slutning som ved periodens start.
- Ved afslutning af programperioden skal være gennemført 10 projekter, som har et bæredygtigt element.
- Ved afslutning af programperioden skal være gennemført 10 projekter, som har fokus på positiv formidling af fiskeriet og/eller har gavn timer tilgang af arbejdskraft til fiskeriet.

F 3, Bæredygtighed

Bæredygtighed indgår i stort set alle sammenhænge – af god grund. Hensynet til fremtiden nødvendiggør, at der på alle samfundsmæssige niveauer tænkes i grønne og bæredygtige løsninger. Emnet er naturligvis også centralt i FLAG Vestjyllands strategi for den kommende periode, og som det fremgår af F 1, er det besluttet, at bæredygtighed skal være et gennemgående tema i de fem indsatsområder.

Relevansen for strategien bunder dog ikke blot i generelle samfundsmæssige hensyn, men også i forhold til de potentialer, som findes i området. Der vil således være masser af konkrete tiltag, som allerede nu danner basis for nye tiltag. Det vestjyske område er et meget aktivt område i forhold til bæredygtighed og grøn omstilling. Nogle af de initiativer, som allerede er i FLAG Vestjyllands område, og som kan danne grundlag for inspiration af nye tiltag, er opstillet i punktform herunder, men det er værd at bemærke, at det kun er et udpluk af de mange initiativer, som spirer frem i det vestjyske område.

Eksempler på initiativer på grøn omstilling og bæredygtighed:

- Power to X. Flere steder i området er der initiativer i gang, og havne i FLAG Vestjyllands område er bl.a. i fokus i den sammenhæng.

I udviklingen af nye energiformer vil der i den kommende programperiode være et særligt fokus på energitiltag, som kan gøre energiforsyningen og brændstofforbruget grønnere og billigere for fiskeriet og følgeerhvervene – det kan eksempelvis være motorudvikling og optimeringer for fiskeindustrien, som begrænser forbrug af fossile brændstoffer. Opfangning og lagring af CO2 ombord på fiskefartøjerne

- Det vestjyske område er i vid udstrækning foregangsområde i forhold til grøn omstilling, f.eks. med vindmøller, biogasanlæg, solcelleparker mv. Deraf følger, at mange virksomheder i området har udviklet stor ekspertise i den sammenhæng. En ekspertise, som kommer hele området til gavn ved udvikling af nye forretningskoncepter.
- Genbrug af fiskenet og plastik fra havet. Virksomheder i området har allerede sat dette i produktion, og de første eksempler på kommerciel udnyttelse af produkterne er i gang.
- Skånsomt fiskeri. FLAG Vestjylland har i den forgangne periode støttet projekter med fokus på skånsomt fiskeri. Et emne, som i øvrigt til stadighed er på dagsordenen i fiskeriet.
- Energieneutrale havne. Allerede nu er der projekter i havnene med fokus på energibesparende tiltag.
- Formidlingsaktiviteter. I den netop afsluttede programperiode er der støttet projekt, som skal være med til at hjælpe virksomheder til at arbejde med bæredygtighed under FNs verdensmål.

Opremsningen er som anført langt fra udtømmende. Oveni tiltagene kommer, at de stærkt stigende energipriser i sig selv vil motivere til at tænke i alternative og bæredygtige løsninger. Energipriserne er således p.t. én af de største trusler med fiskeriet.

F 4, Fokus på social inklusion, kønsligestilling og unge.

FLAG Vestjylland vil i forbindelse med formidlingsaktiviteterne forsøge at sætte fokus på, at fiskeriet og de maritime aktiviteter er for alle.

Foruden at det generelt er et emne, som er voldsomt aktuelt, og som fortjener fokus, er der mindst to helt konkrete årsager til, at emnet falder godt ind i strategien:

- Fiskeriet – og det geografiske område generelt – har behov for arbejdskraft, og i den forbindelse skal alle relevante ressourcer indgå.
- Ligeledes er der i forbindelse med fiskeriet og de fleste andre erhverv i området tradition for fordomsfrit at vurdere personer på, hvad de kan og vil, og til at give plads til alle.

Ved realisering af strategien vil FLAG Vestjylland tilstræbe, at der skabes muligheder for alle. Herunder vil der være et specielt fokus på, at der kommer unge ind i fiskeriet, hvor der som tidligere skrevet er et behov for forberedelse af et generationsskifte.

FLAG Vestjylland er opmærksom på, at projektmidler ikke kan anvendes til indsatser rettet mod social inklusion og integration.

F 5, Samarbejde, lokalt, regionalt og internationalt

FLAG Vestjylland dækker geografisk fire kommuner og er med i to regioner, og foreningen er dermed i sig selv et eksempel på samarbejde på tværs af geografier.

I den forgangne projektperiode er FLAG Vestjylland naturligt indgået i det samarbejde, som er på tværs af LAG og FLAG, ligesom der er blevet samarbejdet med relevante aktører i FLAGens eget område.

Dertil kommer, at FLAG Vestjylland i de forgangne perioder har støttet samarbejdsprojekter, bl.a. også internationalt samarbejde. Således er der i den seneste periode støttet projekter, hvor fiskere og andre relevante aktører har kunnet mødes med udenlandske kolleger med henblik på erfaringsudveksling og inspiration. Covid19 lagde som bekendt en dæmper på samarbejdsaktiviteterne i slutningen af perioden.

FLAG Vestjylland håber at kunne videreføre traditionen for samarbejde på alle niveauer i den kommende programperiode og ser frem til, at der i rammerne for programmet måske åbnes op for forbedrede vilkår for samarbejdsprojekter, som det f.eks. var tilfældet i programperioden 2007-2013.

G, Prioriteringskriterier

FLAG Vestjylland finder, at prioriteringskriterier, udarbejdet af Bolig- og Planstyrelsen er tilstrækkelige og relevante i forhold til vurdering af projekter. Aktionsgruppen har derfor ikke opstillet egne kriterier.

H 1, Fiskerirelaterede mål og aktiviteter, der forbedrer vækst, beskæftigelse og bosætning i fiskeriområderne

Det er FLAG Vestjyllands opfattelse, at de vedtagne mål for aktionsgruppen er i overensstemmelse med de forventninger, som er opstillet i bilag 4 til ansøgningsvejledningen.

De tre temaer og en bæredygtig vinkel er centrale i udviklingsstrategien.

Bestyrelsen for FLAG Vestjylland er opmærksom på, at en eventuel senere aftale om Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet kan betyde, at udviklingsstrategien skal justeres, men grundlæggende vurderes nærværende strategi at have det samme fokus, som opremses i bilag 4.

I nedenstående bilag opstilles målene for FLAG Vestjyllands strategi, jf. strategiens punkt F 1:

Aktiviteterne skal relatere sig til følgende temaer, (jf Bilag 4): <ul style="list-style-type: none"> • Vækst og beskæftigelse i fiskeriområderne • Samarbejde og netværk • Bosætning og beskæftigelse i fiskeriområder 	Målsætning <p>Angiv i %, den andel af den tildelte økonomiske ramme til projekter, som påtænkes anvendt til det enkelte indsatsområde.</p>	Målbare mål (anslået)
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 1: Relevante projekter inden for fiskeriet.	30 %	
Mål: Understøtte økonomisk og via samarbejde projekter, som gavner det lokale fiskeri Aktivitet: Opsøge og opmuntre lokale projekter inden fiskeriet.		Når programperioden slutter (2027): <ul style="list-style-type: none"> • Beskæftigelsen inden for fiskeriet er fastholdt • Værdien af fangstmængden er mindst på samme niveau. • Mindst 10 projekter støttet økonomisk, heraf mindst to af bæredygtig karakter og to med fokus på nye fangster eller metoder
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 2: Relevante projekter inden for følgeindustrien til fiskeriet	20 %	
Mål: Understøtte økonomisk og via samarbejde projekter, som gavner følgeindustrien til det lokale fiskeri Aktivitet: Opsøge og opmuntre lokale projekter inden følgeerhvervene – såvel forarbejdningsevner som serviceerhvervene		Når programperioden slutter (2027): <ul style="list-style-type: none"> • Beskæftigelsen på havnene er mindst fastholdt • Mindst 10 projekter støttet økonomisk, heraf mindst to af innovativ karakter (nyudvikling)

Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 3: Relevante akvakulturprojekter	20 %	
Mål: Understøtte økonomisk og via samarbejde med akvakulturprojekter Aktivitet: Opsøge og understøtte akvakulturprojekter i området, herunder understøttelse af projekter, som har nyudvikling og innovation for øje		Når programperioden slutter (2027): <ul style="list-style-type: none"> • Der er i det geografiske område skabt nye aktiviteter inden for akvakultur • Der er i det geografiske område et fundament for understøttelse af akvakulturprojekter • Mindst tre projekter er støttet økonomisk
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 4: Samarbejds-, informations- og udviklingsprojekter	15 %	
Mål: Understøtte økonomisk og via samarbejde projekter, som har fokus på udvikling af fiskeriet, generelt Aktivitet: Samarbejde med projekter, som har fokus på f.eks.: nye samarbejder, nye fangstformer, bæredygtige løsninger, bedre ressourceudnyttelse		Når programperioden slutter (2027): <ul style="list-style-type: none"> • Konkret samarbejde etableret med mindst et projektinitiativ • Etableret et netværk af interessenter inden for FLAG området, som har fokus på udvikling af fiskeri og følgeindustri i FLAG området • Støttet mindst fem projekter under delmålet økonomisk
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 5: Projekter med relation til oplevelser og turisme indenfor fiskeriet og det maritime område	15 %	
Mål: Understøtte økonomisk og via samarbejde projekter, som har er rettet mod den maritime turisme Aktivitet: Støtte og samarbejde til projekter, som udvikler den maritime turisme – gerne med et udgangspunkt i kulturarven og områdernes stedbundne ressourcer		Når programperioden slutter (2027): <ul style="list-style-type: none"> • Økonomisk støtte til 10 projekter under målet. • To eksempler på smarte havnebyer, hvor turisme og andre erhverv understøtter hinanden
Total for delmål	100 %	

Bemærk:

Begrebet "relevante" ved nogle af punkterne dækker over, at FLAG vil gøre en indsats, hvor det giver mening i forhold til de rammer FLAG arbejder under, såvel i forhold til Leader princippet, men også i forhold til den økonomi og de øvrige ressourcer, FLAG råder over. FLAG Vestjylland ønsker at understøtte og samarbejde med projekter og initiativer, hvor FLAG spiller en rolle, og hvor FLAG indsatsen giver mening.